ПРИЧОРНОМОРСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІКИ ТА ІННОВАЦІЙ

ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІКА

Науковий журнал

Випуск 17

Том 2

Одеса
2019

Редакційна колегія:

Благун Наталія Михайлівна *– доктор педагогічних наук, професор*
Пушкарьова Тамара Олексіївна *– доктор педагогічних наук, професор*
Бочелюк Віталій Йосипович *– доктор психологічних наук, професор*
Невмержицька Олена Василівна *– доктор педагогічних наук, доцент*
Терешкінас Артурас *– доктор соціальних наук, професор (Каунас, Литва)*
Пагута Мирослав Вікторович *– кандидат педагогічних наук, доцент*
Пермінова Владислава Анатоліївна *– кандидат педагогічних наук, доцент*
Кочарян Артур Борисович *– кандидат педагогічних наук, доцент*
Віталія Гражієне *– доктор педагогічних наук (Вільнюс, Литва)*

Електронна сторінка видання – www.innovpedagogy.od.ua

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Internet
Вченою радою Причорноморського науково-дослідного інституту
економіки та інновацій (протокол № 9 від 30.09.2019 року)

Журнал включено до Переліку наукових фахових видань України з педагогічних наук відповідно до Наказу МОН України від 04.04.2018 № 326 (додаток 9)

Науковий журнал «Інноваційна педагогіка» зареєстровано
Міністерством юстиції України
(Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серія КВ № 22897-12797Р від 02.08.2017 року)

ISSN 2663-6085 © ПУ «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій», 2019

Трима К.А.
КАТЕГОРІАЛЬНИЙ АПАРАТ ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ..... **151**

РОЗДІЛ 6. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ВИХОВАННЯ

Волошина А.Л., Сычевская Л.Е., Олейник Л.Г.
МОНІТОРИНГОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ІНТЕРЕСУ ДО КОЗАЦЬКОЇ ТЕМАТИКИ В УЧНІВ ЛІЦЕЇВ, КОЛЕДЖІВ І ТЕХНІКУМІВ ІЗ РОБОЧИМИ СПЕЦІАЛЬНОСТЯМИ..... **159**

Кирилюк С.Д.
ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ..... **164**

Ремньова А.Г.
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ДО ТОЛЕРАНТНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ..... **168**

РОЗДІЛ 8. ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Сабат Н.І., Вінтоник Н.В.
ХАРАКТЕРИСТИКА ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ..... **172**

РОЗДІЛ 9. ТЕОРІЯ НАВЧАННЯ

Грановська Т.Я.
ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РОЗРОБЛЕННЯ Й ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ ДЛЯ НАВЧАННЯ ХІМІЇ..... **178**

Довгополова Г.Г.
ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ДИТЯЧОЇ КНИГИ У ФОРМУВАННІ ЕСТЕТИЧНОГО СМАКУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ..... **183**

РОЗДІЛ 10. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ

Кобринець О.С.
ТЕХНОЛОГІЇ РОБОТИ З ТЕКСТОМ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПРОЦЕСІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ..... **187**

Курінний О.В., Черкасова Т.А.
ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ СИСТЕМИ MOODLE У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ЗВО ДО СКЛАДАННЯ МАГІСТЕРСЬКОГО ІСПИТУ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ..... **191**

Охріменко О.В.
ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ КОРЕКЦІЙНИХ ПЕДАГОГІВ..... **195**

Хацаюк О.В., Оленченко В.В., Корольов А.І., Кравченко О.В.
ФОРМУВАННЯ ВІЙСЬКОВО-ПРИКЛАДНИХ НАВИЧОК РУКОПАШНОГО БОЮ У МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ..... **200**

НОВИЙ ВИД НАУКОВИХ ПОСЛУГ..... **206**

Denysova A.V.
RANKING SYSTEM OF EXPERT EVALUATION OF EXTERNAL MONITORING INDICATORS OF QUALITY OF PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF SPECIALISTS OF VOCATIONAL EDUCATION..... **138**

Pohrebniak V.P., Dashkovska O.V., Yamkovyi V.A., Solodenko A.K.
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS – THE FUNDAMENTAL COMPONENT OF THE HIGHER EDUCATION SYSTEM..... **143**

Tryma K.A.
CATEGORICAL APPARATUS FOR RESEARCHING THE IMPACT OF NGOS ON HIGHER EDUCATION QUALITY..... **151**

SECTION 7. THEORY AND METHODOLOGY OF EDUCATION

Voloshyna A.L., Sychevskaia L.E., Oleinyk L.H.
MONITORING STUDY OF THE PECULIARITIES OF INTEREST IN COSSACK TOPICS AMONG STUDENTS OF HIGH SCHOOLS, COLLEGES AND TECHNICAL SCHOOLS WITH WORKING SPECIALTIES..... **159**

Kyryliuk S.D.
AGE PECULIARITIES OF FORMATION OF SOCIAL ACTIVITY OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS IN EDUCATION INSTITUTIONS..... **164**

Remnova A.H.
TRAINING OF FUTURE TEACHERS IN A TOLERANT INTERACTION ISSUE WITHIN AN EDUCATION ENVIRONMENT OF A NEW UKRAINIAN SCHOOL..... **168**

SECTION 8. PRESCHOOL PEDAGOGY

Sabat N.I., Vintonyk N.V.
THE CHARACTERISTICS OF THE COGNITIVE ACTIVITY IN SENIOR PRESCHOOL CHILDREN..... **172**

SECTION 9. LEARNING THEORY

Hranovska T.Ya.
DIDACTIC POTENTIAL OF DEVELOPMENT AND USING MOBILE APPS FOR CHEMISTRY TRAINING..... **178**

Dovhopolova H.H.
THE PEDAGOGICAL POTENTIAL OF THE BOOK FOR CHILDREN IN FORMING YOUNG PUPILS' AESTHETIC TASTE AT FOREIGN LANGUAGE LESSONS..... **183**

SECTION 10. INFORMATIONAL-COMMUNICATIONAL TECHNOLOGIES IN EDUCATION

Kobrynets O.S.
TECHNOLOGIES FOR WORKING WITH TEXT IN FOREIGN LANGUAGE LESSONS IN THE PROCESS OF INTERCULTURAL COMMUNICATION..... **187**

Kurinnyi O.V., Cherkasova T.A.
THE USE OF MOODLE IN TRAINING OF UNDERGRADUATE STUDENTS FOR MASTER'S ENGLISH EXAM..... **191**

Okhrimenko O.V.
FEATURES OF APPLICATION OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN PROFESSIONAL ACTIVITY OF FUTURE CORRECTIONAL TEACHERS..... **195**

Khatsaiuk O.V., Olenchenko V.V., Korolov A.I., Kravchenko O.V.
FORMATION OF MILITARY-APPLIED SKILLS OF HAND-TO-HAND COMBAT IN FUTURE OFFICERS OF THE NATIONAL GUARD OF UKRAINE..... **200**

A NEW TYPE OF SCIENTIFIC SERVICES..... **206**

РОЗДІЛ 10. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ

ТЕХНОЛОГІЇ РОБОТИ З ТЕКСТОМ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПРОЦЕСІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

TECHNOLOGIES FOR WORKING WITH TEXT IN FOREIGN LANGUAGE LESSONS IN THE PROCESS OF INTERCULTURAL COMMUNICATION

УДК 81'243

Кобринець О.С.,
канд. філол. наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов
та міжкультурної комунікації
Харківського національного
економічного університету
імені Семена Кузнеця

У статті розглядається такий засіб навчання, як текст, у процесі викладання іноземної мови та під час формування міжкультурної комунікації студентів у вищій школі. Як свідчить аналіз і досвід, текст – це основний і один із найбільш ефективних навчально-методичних засобів навчання.
Ми визначаємо поняття тексту, досліджуємо його типологію, розглядаємо структуру, аналізуємо його складові частини, виокремлюємо вправи, які доцільно виконувати з учнями на тому або іншому етапі роботи з текстом на уроці. Важливо зазначити, що термін «текст» ми розуміємо не тільки як письмово відображений зразок, але й як усну форму.
Оскільки феномен тексту характеризується багатоаспектністю, тому складністю, лінгвісти досі не визначили єдиного узагальнюючого критерію, який було б покладено в основу типологізації. Виходячи із цього, ми розглядаємо класифікацію текстів із різних поглядів.
Згідно з різними типологіями, тексти розподіляють на наукові і ненаукові, художні та нехудожні, монологічні і діалогічні, моноадресатні та поліадресатні, усні та письмові, автентичні й адаптовані тощо. Згідно зі змістовою класифікацією виокремлюють три основні види текстів: розповідь, опис, міркування.
Стосовно своєї структури текст розподіляється на такі головні частини, як: вступ, основна частина і висновок.
У роботі з будь-яким текстом виокремлюють три основні етапи: передтекстовий, власне текстовий, післятекстовий. Кожному етапові відповідають власні типи завдань. Як показав зроблений аналіз, найбільш продуктивними етапами для розроблення завдань у процесі викладання іноземної мови є текстовий та післятекстовий. На післятекстовому етапі найбільше розмаїття спостерігається серед вправ на інтерпретацію текста та серед креативних вправ. Креативні, або творчі вправи дозволяють учням проявити найбільший рівень самостійності та широко продемонструвати набуті навички і вміння з іноземної мови.
Ключові слова: *текст, викладання іноземних мов, міжкультурна комунікація, типологія тексту, вправи на базі тексту.*

The article treats a subject of the text a means of teaching foreign language and while establishing intercultural communication in high school. As the practice and analysis show, the text is the main and one of the most efficient teaching technics.
We define the notion of the text, study its typology and structure, analyze its components, define exercises that students can do at a specific stage of text studies in class. It is important to specify that by "text" we mean not only its written form, but also an or alone.
Since the text is charachterized by many aspects and complexity, the linguists have not defined yet a single criteria that could be used as a basis of the typology. Taking this into consideration, we consider texts classification from various points of view.
According to different typologies, the text can be scientific and non-scientific, fiction and non-fiction, monologic and dialogic, monoaddress and polyaddress, oral and written, authentic and adapted, etc. According to the content classification there are three main types of texts: story, description, consideration.
Regarding its structure, the text is divided into the following main parts: introduction, main part and conclusion.
When working with any text, there are three main stages: pre-text, actually text, post-text. Each stage has its own types of exercises. As the analysis showed, the most productive steps for developing exercises in the process of teaching a foreign language are text and post-text. In the post-text stage, the greatest variety is observed in text interpretation and creative exercises. Creative exercises allow students to show the highest level of independence and to broadly demonstrate their foreign languages kills.
Key words: *text, foreign language teaching, intercultural communication, text typology, text-based exercises.*

У процесі підготовки студентів філологічних чи нефілологічних напрямів до міжкультурної комунікації кожен викладач іноземної мови постає перед проблемою вибору матеріалів для використання під час практичних занять. Одним із найбільш поширених засобів навчання є текст.

Метою статті є дослідження такого засобу навчання, як текст, у процесі викладання іноземної мови та під час формування міжкультурної комунікації студентів.

Мета зумовлює вирішення таких завдань:

– визначити поняття тексту;

– розглянути існуючі типології та класифікації тексту;

– проаналізувати структуру тексту;

–дослідити технологію роботи з текстом під час викладання іноземної мови;

– розкрити основні етапи роботи з текстом;

– виокремити основні типи вправ, які можна виконувати на базі тексту.

Текст (від лат. *textus* – «тканина; сплетіння, зв'язок, поєднання») – це в загальному сенсі зв'язана і повна послідовність символів.

Так, наприклад, І.Р. Гальперін визначає текст як «письмове повідомлення, об'єктоване у вигляді письмового документа, що складається з низки висловлювань, об'єднаних різними типами лексичного, граматичного та логічного зв'язків, що має певний моральний характер, прагматичну настанову й оброблений літературном чином» [1, с. 67].

У «Лінгвістичному енциклопедичному словнику» подано таке визначення тексту: «Текст – це об'єднана змістовим зв'язком послідовність знакових одиниць, основними властивостями якої є зв'язність і цілісність» [9, с. 118].

Тобто текст – це твір мовлення, що складається з низки речень, що розташовані в певній послідовності й об'єднані загальним змістом і структурою. Текст може мати (або не мати) заголовок, який передає тему або основну думку висловлювання. У тексті великого обсягу провідна тема розпадається на низку складових підтем, підтеми поділяються на дрібніші частки, аж до мікротем. Мікротема вважається мінімальною одиницею мовного змісту. Зазвичай у тексті вона дорівнює абзацу. Загальна кількість речень у тексті визначається завданнями повідомлення і достатністю інформації. Правильно оформлений текст зазвичай має початок і кінець.

Текст завжди оформлюється стилістично, тому стильова єдність – найважливіша ознака тексту. Ще однією особливістю тексту є його зв'язність, основу якої становить комунікативна спадкоємність речень, яка полягає в тому, що кожне наступне речення будується на базі попереднього.

У лінгвістиці термін «текст» уживається в найширшому значенні, включаючи поруч із письмовими також зразки усного мовлення. Текст існує у двох мовних формах – діалозі та монолозі.

Сьогодні текст постає, мабуть, як основна й одна з найбільш ефективних навчально-методичних одиниць навчання.

Щоби максимально ефективно і правильно організувати роботу з текстом (у найширшому розумінні цього терміна) під час навчання іноземної мови, варто зупинитися на його типології, дослідити структуру тексту, проаналізувати його складники. Сьогодні типологія тексту розроблена недостатньо. Лінгвісти досі не визначили єдиного узагальнюючого критерію, який було б покладено в основу типологізації. Це пояснюється багатоаспектністю, тому складністю самого феномену тексту. Головна проблема полягає в тому, що під час текстової диференціації будь-який один критерій не може бути покладений в основу єдиної чіткої класифікації. З огляду на цей факт ми вважаємо за потрібне розглянути класифікацію текстів із різних погялдів. Так, у найширшому сенсі можна розподілити всі тексти на наукові / ненаукові, художні / нехудожні, монологічні / діалогічні, моноадресатні / поліадресатні тощо. Кожний із цих розподілів реально існує, але з погляду загальної та єдиної типології вони не є коректними: так, наприклад, художній текст, з одного боку, потрапляє до групи ненаукових, а з іншого – до груп монологічних і діалогічних текстів.

За змістовою класифікацією виокремлюють три види текстів:

1) розповідь, під час якої йдеться (розповідається) про що-небудь, викладається матеріал у часовій послідовності;

2) опис, для цього типу тексту характерна велика кількість прикметників і дієприкметників, тому що описується який-небудь предмет, явище, людина;

3) міркування, що має таку структуру: а) теза, тобто твердження, яке потрібно доводити; б) аргументи, тобто обґрунтування висловленої думки (докази); в) висновок.

З погляду значущості у плані викладання іноземних мов тексти поділяються на автентичні, адаптовані та навчальні (наприклад, тексти з підручника), тобто спеціально написані з навчальною метою. На уроці викладач може використовувати будь-який із зазначених вище типів текстів, враховуючи рівень знань своїх учнів. Зазвичай на початковому етапі вивчення мови першорядна роль віддається насамперед адаптованим і навчальним текстам, хоча в коротких аудіозаписах можуть бути використані і невеличкі автентичні тексти (аудіо- та відеоматеріали). Зазначимо, що під терміном «текст» ми розуміємо не тільки письмово відображений зразок, але й усну форму.

Якщо ми говоримо про так званий «класичний» текст, який викладачі зазвичай використовують у процесі навчання іноземної мови, то в ньому виокремлюються три частини: вступ, основна частина і висновок. Закінчений та послідовний текст є найбільш вдалим способом логічної організації переданої інформації загалом і для використання на уроці іноземної мови зокрема. Вступ допомагає читачу або слухачу підготуватися до сприйняття основного змісту, визначити основну тезу, яку буде розгорнуто згодом у тексті. В основній частині викладається основний зміст. Водночас дотримується строга логічна організація матеріалу, послідовність у розвитку думки, доказовість положень, зв'язаність усіх висловлювань в єдине змістове ціле. Особливого значення для головної частини набувають теза, аргумент, демонстрація, ілюстрація. Висновок підбиває підсумок розгортанню головної тези, узагальнює сказане чи написане.

Будь-який текст можна розподілити на умовні підтеми. Чим більше підтем, тим легше учню запам'ятовувати зміст тексту. Кожна підтема складається з одного або кількох абзаців. З погляду змістової структури будь-який абзац дозволяє виділити в ньому основну тезу, яка може бути пред-

ставлена ключовим реченням, словами або словосполученнями. Ці одиниці абзацу передають узагальнено його основний зміст. Інші відрізки тексту деталізують основний зміст: приклади, аргументи, цифри й інші дані, що розкривають основну тезу.

Ключові речення, словосполученн яабо слова можуть використовуватися як пункти плану майбутнього усного повідомлення або передачі автором інформації в тексті.

Найбільш часто для формулювання пунктів плану використовуються: 1) іменні словосполучення; 2) речення; 3) запитання.

На уроках іноземної мови важливо навчити учнів виокремлювати головну ідею в тексті, правильно будувати переказ, промову тощо. Тому викладач повинен навчити студентів складати план повідомлення. Доповідь, повідомлення, виступ завжди діляться на логічно завершені відрізки, частини, між якими існують відносини супідрядності, підпорядкування. Тема, що зазвичай включає підтеми різних рівнів, може бути представлена у вигляді плану, до якого підбирається необхідний мовний матеріал.

Під час роботи з будь-яким текстом виокремлюють три основні етапи: передтекстовий, власне текстовий, післятекстовий.

На передтекстовому етапі найбільш ефективні такі прийоми роботи: гіпотеза щодо змісту, виходячи із заголовка, мотивовані питання, заповнення пропусків у реченнях, мозковий штурм (метод вирішення проблеми на основі стимулювання творчої активності, за якого учасникам обговорення пропонують висловлювати якомога більшу кількість варіантів рішення, зокрема, найфантастичніших; потім із загального числа висловлених ідей відбирають найбільш вдалі, які можуть бути використані на практиці).

Власне текстовий етап може передбачати читання тексту з позначками, заповнення діаграм, які розкривають послідовність подій у тексті, розташування абзаців у правильній послідовності, заповнення «корзини ідей» тощо.

Найбільш продуктивними завданнями на післятекстовому етапі роботи з текстом вважаються такі, у яких учні повинні визначити основну ідею, думку; визначити причинно-наслідковий взаємозв'язок подій і явищ; оцінити важливість, новизну, достовірність інформації тощо. Саме післятекстовий етап, на нашу думку, є найбільш продуктивним й сприятливим для розроблення різних видів вправ. Ми пропонуємо таку класифікацію післятекстових вправ:

1. Вправи, спрямовані на контроль розуміння прочитаного. Сюди відносяться такі завдання: дати відповіді на запитання; розташувати речення у правильному порядку; знайти неправильне твердження; підібрати правильну відповідь із запропонованих; закінчити речення; скласти речення за зразком; доповнити текст, додавши до виділених іменників прикметники-означення, до дієслів підібрати прислівники; вписати відсутні частини фрази або цілі речення, пропущені в тексті тощо.

2. Вправи з інтерпретації тексту можуть включати такі завдання: охарактеризувати героїв твору; визначити головну ідею уривка, глави; скласти схему логічних зв'язків, скоротити обсяг тексту.

Стосовно останнього завдання існує декілька можливостей. Таке завдання ставить учнів у суворі межи щодо обсягу скороченого тексту. Можна встановити чітку кількість слів (наприклад, 100–120 слів), яку учні не повинні перевищити у своєму переказі, або запропонувати скоротити текст рівно навпіл. Завдання можна ускладнити, заборонивши використовувати оригінальні речення з тексту, спонукаючи таким чином студентів до переформулювання, уживання синонімічних конструкцій і слів. Написаний у стислому вигляді текст може відповідати запропонованому викладачем плану або бути в довільній формі. Зазначимо, що завдання на переказ тексту з його одночасним максимальним скороченням широко використовуються під час складання мовних іспитів з іноземної мови рівня B2–C1.

3. Креативні вправи, як виходить власне з їхньої назви, пропонують найбільш широке поле для творчості та самостійності учнів. Звичайно, ці вправи варто застосовувати в роботі з учнями, які вже мають певний достатній рівень знань із предмета.

На цьому етапі учням можуть бути запропоновані такі завдання: придумати ілюстрації до прочитаного; інсценувати прочитаний твір; підібрати й озвучити відеоряд, який би співвідносився зі змістом тексту (інтерактивна історія); розповісти про описані в тексті події від особи одного з головних / другорядних героїв, дати їм відповідну оцінку (тут учні можуть пофантазувати, адже в тексті може не міститися вся необхідна інформація про поведінку, місцезнаходження того чи іншого героя); описати можливі думки або почуття героїв у вигляді драматичного монологу. Можна навіть запропонувати змінити сам жанр твору: узявши за основу ситуацію тексту, написати власний текст в іншому жанрі (детектив, лист другу, мемуари й ін.). Учні можуть виступити також у ролі журналістів або слідчих: узяти інтерв'ю в головного / другорядного героя або провести власне розслідування справи, скласти анкету тощо. Щоб допомогти студентам відповідати на запитання, викладач може запропонувати приблизний план питань (Хто? Що? Як? Де? Коли? Чому?).

Окремо скажемо в цій категорії про такий тип завдання, як «Що якщо <…> /А що коли <…>». Викладач пропонує учням спробувати вигадати інший кінець розгортання подій, уявити поведінку героїв у змінених обставинах, наприклад, кілька років потому, або запитати, щоб стало з героями, якби якась подія з уже описаних у тексті не відбу-

лася (Напишіть або розкажіть, як могла б розгорнутися історія, якби в героїв був інший характер / якби герої жили в іншу епоху тощо).

Також викладач може запропонувати учням написати рекламну брошуру для будь-якого місця або закладу, про які йшлося в тексті (ресторан, готель, магазин, відпочивальний комплекс), або ж написати коротку анотацію до історії, яка могла б послужити вступом; епілог, версію того, що сталося з героями незабаром (або через багато років) після описаних подій (“P. S.”), або навіть написати листа автору після прочитаного тексту (розповіді, роману).

У таких творчих завданнях можуть водночас відпрацьовуватися і певні граматичні моменти, наприклад, уживання обраних часо-видових форм дієслова. Так, пропонуючи учням завдання типу «дайте пораду герою або героїні розповіді», можна зорієнтувати їх на вживання наказового або умовного способів.

Різноманітність креативних завдань дозволяє обрати саме ті, які найбільшою мірою відповідають рівню мовної підготовки учнів, їхньому віку, інтересам.

Хотілося б зазначити, що коли передтекстові та післятекстові завдання мають творчий характер, то і потреба учнів у творчій діяльності, у пошуках можливих шляхів і засобів актуалізації накопичених знань, навичок і вмінь значно зростає.

Процес творчості під час занять з іноземної мови істотно впливає на формування, розвиток і найбільш повний прояв таких якостей, властивостей і рис характеру учня / студента, як самовизначення (готовність бути лідером чи виконавцем, діячем або спостерігачем), ініціативність, енергійність, життєва активність, самоорганізація і самоконтроль; воля і завзятість, здатність і готовність до цілеспрямованих дій, працездатність, зібраність, акуратність, здатність до співпраці й успішної комунікації (зокрема, міжкультурної) з іншими людьми, готовність досліджувати, конструювати, систематизувати. Крім цього, креативні завдання дозволяють створити на уроці сприятливе емоційне тло, що веде до зняття мовного бар’єра, сприяє розвитку навчальної мотивації і підвищує інтерес до предмета.

Отже, текст – це такий твір мовлення, що складається з низки речень, розташованих у певній послідовності й об’єднаних загальним змістом і структурою. Правильно оформлений текст зазвичай має початок і кінець. Стильова єдність – найважливіша ознака тексту.

У процесі викладання іноземної мови текст є основним і одним із найбільш ефективних навчально-методичних засобів навчання.

Сьогодні ще не визначено єдиний узагальнюючий критерій, який був би покладений в основу типологізації текстів. Цей факт пояснюється багатоаспектністю і складністю самого феномену тексту.

Згідно з різними типологіями, тексти розподіляють на наукові і ненаукові, художні та нехудожні, монологічні та діалогічні, моноадресатні і поліадресатні, усні та письмові, автентичні й адаптовані тощо. За змістовою класифікацією виокремлюють три основні види текстів: розповідь, опис, міркування.

Стосовно своєї структури текст розподіляється на такі головні частини: вступ, основна частина і висновок.

Під час роботи з будь-яким текстом виокремлюють три основні етапи: передтекстовий, власне текстовий, післятекстовий. Кожному етапові відповідають власні типи завдань. Як показав зроблений аналіз, найбільш продуктивними етапами для розроблення завдань є текстовий і післятекстовий. На післятекстовому етапі найбільше різноманіття спостерігається серед вправ на інтерпретацію текста та серед креативних вправ. Креативні, або творчі вправи дозволяють учням проявити найбільший рівень самостійності та широко продемонструвати набуті навички та вміння з іноземної мови.

Хотілось би зазначити, що проведене дослідження щодо роботи з текстом не є вичерпним, а лише відкриває невелику частину матеріалу з теми, що надає багаті перспективи для подальшого, більш досконалого вивчення та детальнішого аналізу конкретних завдань.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Гальперин И.Р. Текст как объект лингвистического исследования. Москва : АСТ., 2005. 138 с.
2. Гальскова Н.Д., Гез Н.И. Теория обучения иностранным языкам: Лингводидактика и методика. Москва : Академия, 2006. 336 с.
3. Климентенко А.Д. Теоретические основы методики обучения иностранным языкам в средней школе. Москва : Педагогика, 1981. 425 с.
4. Практическая методика обучения иностранному языку / Я.М. Колкер и др. Москва : Академия, 2000. 264 с.
5. Настольная книга преподавателя иностранного языка / Е.А. Маслыко и др. Минск : Высшая школа, 2001. 445 с.
6. Миролюбов А.А. История отечественной методики обучения иностранным языкам. Москва : Ступени ; Инфра-М, 2002. 420 с.
7. Пассов Е.И., Кузовлев В.П., Царькова В.Б. Учитель иностранного языка: Мастерство и личность. Москва : Просвещение, 1993. 159 с.
8. Рогова Г.В., Верещагина И.Н. Методика обучения английскому языку на начальном этапе в общеобразовательных учреждениях. Москва : Просвещение, 1998. 224 с.
9. Словарь лингвистических терминов. Москва : Академия, 2004. 336 с.
10. Фоломкина М.К. Обучение чтению на иностранном языке в неязыковом ВУЗе. Москва : Колибри, 2003. 207 с.
11. URL: http://festival.1september.ru/articles/595476/.
12. URL: http://nsportal.ru/shkola/inostrannye-yazyki/angliiskii-yazyk/library/statya-igrovye-tehnologii-pri-rabote-s-tekstom-na.

Наукове видання

ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІКА

Науковий журнал

Випуск 17

Том 2

Коректура • *Н. Ігнатова*

Комп’ютерна верстка • *С. Калабухова*

Формат 60х84/8. Гарнітура Arimo.
Папір офсетний. Цифровий друк. Обл.-вид. арк. 24,03. Ум.-друк. арк. 24,18.
Підписано до друку 03.10.2019. Наклад 100 прим.

Видавництво і друкарня – Видавничий дім «Гельветика»
73021, м. Херсон, вул. Паровозна, 46-а
Телефон +38 (0552) 39-95-80,+38 (095) 934-48-28, +38 (097) 723-06-08
E-mail: mailbox@helvetica.com.ua
Свідоцтво суб’єкта видавничої справи
ДК № 6424 від 04.10.2018 р.